

Svar på skriftligt spørgsmål om efterlevnaden av principen om EU-rättens företrädare och principen om lojalt samarbete samt tillämpningen av rättspraxis på distansförsäljning av alkohol

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 537/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Sinuhe Wallinheimo /saml:

Är man inom social- och hälsovårdsministeriet medvetna om principen för EU-rättens företrädare och principen om lojalt samarbete, hur verkställs dessa principer i social- och hälsovårdsministeriets verksamhet och kommunikation om distansförsäljningen av alkohol under hösten 2018, har det varit social- och hälsovårdsministeriets syfte att enligt de offentliga kommentarer som framställts av tjänstemän få distansförsäljarna att sluta leverera till Finland samt vilka åtgärder ämnar social- och hälsovårdsministeriet vidta för att faktiska kvantitativa begränsningarna av importen som fåtts till stånd genom de nämnda offentliga kommentarerna avlägsnas?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I spørgsmålet hänvisas helt korrekt till att bland annat Europeiska kommissionen och Europeiska unionens domstol har gett ställningstaganden och utslag om distansförsäljningen av alkoholdrycker. Däremot har man i spørgsmålet inte konstaterat att högsta domstolen i juni 2018 gett ett avgörande prejudikat om distansförsäljning av alkoholdrycker som gäller både den nationella tolkningen av alkohollagen samt EU-rättens företrädare.

Enligt 5 och 6 § i alkohollagen (1152/2017) får alkoholdrycker inte säljas utan tillstånd och dessutom har alkoholbolaget ensamrätt till detaljhandel med alkoholdrycker på det sätt som föreskrivs i lagen. 50a kap. 1 § i strafflagen innehåller bestämmelser om straff för försäljning av alkoholdrycker i strid med alkohollagen.

Högsta domstolen har i sitt avgörande HD:2018:49 ansett att när det är frågan om försäljning av alkoholdrycker från utlandet till Finland är det för tillämpningen av alkohollagens bestämmelser om detaljhandel avgörande om försäljningen eller övrig överlåtelse av alkoholdryckerna ändå anses ske i Finland. Enligt högsta domstolen finns det inga hinder för att tillämpa Finlands alkohollag åtminstone på de grunder att försäljarens hemort eller vistelseort då försäljningen sker är utomlands eller att överföring av ägorätten till de sålda alkoholdryckerna sker utomlands (punkt 11 i domen).

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 537/2018 rd

En hänvisning till det nämnda avgörandet är av avgörande vikt i ärendet även på grund av att högsta domstolen i sitt prejudikat har tillämpat EU-domstolens prejudikat C-198/14 Visnapuu och i skenet av EU-rättens företrädere bedömt att förbuden och begränsningarna i Finlands alkohollag inte i det här ärendet står i strid med krav som beror på unionens rätt.

Efter detta har social- och hälsovårdsministeriet efter utlåtandet godkänt av riksdagen (RSv 186/2017) utrett rättsläget hos bestämmelserna som gäller distansförsäljning och tillämpandet av principen om unionsrättens företrädere i frågan.

Eftersom tolkningen av bestämmelserna i frågan varit osedvanligt utmanande och omstridd har social- och hälsovårdsministeriet framställt följande åtgärdsförslag för justitiekanslerns bedömning:

”I en situation där den slutliga tolkningen av alkohollagens och strafflagens bestämmelser i varje fall tillfaller en allmän domstol kan man som sammanfattning konstatera att tillsynsmyndigheterna, med tanke på alkohollagens grundläggande bestämmelser och de straffbestämmelser i strafflagen som effektiverar efterföljandet av dessa, i första hand borde begära förundersökning om avsiktlig verksamhet där det är frågan om

1) marknadsföring och försäljning av alkoholdrycker som omfattas av alkoholbolagets detaljhandelsmonopol, dvs. till exempel vin och starka alkoholdrycker, för konsumtion,

2) där köparen vid köptillfället befinner sig i Finland och försäljaren befinner sig utanför Finland och

3) där en försäljare som agerar utan det i alkohollagen avsedda tillståndet har för avsikt att sälja alkoholdrycker till Finland och där han uppfyller sin del av handelsavtalet genom att ordna transportmöjligheter för alkoholdryckerna för köparen till en plats i Finland anvisad av köparen.”

Justitiekanslern har den 30 november 2018 konstaterat att efterföljandet av åtgärdsförslaget i SHM:s promemoria skulle möjliggöra att rättsläget preciseras ytterligare.

Enligt principen om lojalt samarbete har en representant för social- och hälsovårdsministeriet dessutom framfört nämnda åtgärdsförslag för kommissionen den 6 december 2018.

Helsingfors 8 januari 2019

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko